

KONKURS OJCZYZNY POLSZCZYZNY 2012/2013

Konkurs językowy dla uczniów gimnazjów – etap II

Czas pracy: 90 minut

Maksymalna liczba punktów: 40

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
data

.....
klasa

Pożar na fejsie

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania. W każdym z zadań zamkniętych wybierz jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem. W zadaniach otwartych odpowiedzi zapisz starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Tekst I

Michał Rusinek

Przekonać, uwieść, zwieść, zmanipulować

Komunikaty są coraz krótsze: tytuły w gazetach, tytuły książek, nazwy firm i domen, slogany, pointy, tematy mejli, esemesy, autoprezentacje (tzw. elevator pitches) czy wpisy na Twitterze i Facebooku. W mikrokomunikatach liczy się każde słowo. Do ich opisu nie nadaje się zwykła retoryka – wymagają one „mikrostylu”.(...)

Wygląda na to, że język nie zmienia się aż tak drastycznie. A my, jego użytkownicy, niewiele się zmieniliśmy od czasów, gdy retoryka powstawała: nadal chodzi nam o to, by kogoś przekonać, zmanipulować, zwieść lub uwieść.(...)

Różnica między starożytnym mówcą perorującym na agorze z uniesioną prawą dłonią i udrapowaną togą na lewym kolanie a człowiekiem współczesnym siedzącym w zasięgu sieci wi-fi z iPadem w dłoni i wpisującym coś na swoim profilu na Facebooku – jest naprawdę niewielka.

Zmienił się tylko czas, przez jaki komunikat pozostaje w obiegu: jest coraz krótszy. A im krótszy termin przydatności do spożycia komunikatu, tym wyraziściej komunikat powinien być wyeksponowany. Nie każdy ma aforystyczne zdolności, o wiele łatwiej osiągnąć wyrazistość za pomocą emocji. Na Facebooku wszystko się pali – ale słomianym ogniem. Przyciąga uwagę, wyzwala lawinę (lub raczej pożar) komentarzy, ale szybko rozpala się jakieś inne ognisko.

Socjologowie powiadają, że skończył się czas erudyty, zaczął czas researcherów – którzy mają krótką pamięć, za to umiejętność błyskawicznego zdobywania informacji. A także błyskawicznego dzielenia się nimi. Co z tego wyniknie dla literatury? Dla komunikacji międzyludzkiej? Dla – górnolotnie – dialogu? O ile będziemy chcieli ze sobą rozmawiać i czasami zastanawiać się nad tym, jak to się dzieje, że się ze sobą lepiej lub gorzej dogadujemy – moim zdaniem będzie dobrze.

1. Na podstawie tekstu wymień trzy różnice między sposobem komunikowania dawniej i dziś.

Lp.	DAWNIEJ	DZIŚ
1.		
2.		
3.		

2. Jaką funkcję w tekście pełni wyrażenie: „krótki termin przydatności do spożycia komunikatu”?

.....

3. Frazeologizm „słomiany ogień” znaczy:

- A. krótkotrwałe i przemijające uczucie;
- B. ogień z dużym płomieniem;
- C. ogień palony na cześć bóstwa;
- D. sposób porozumiewania się.

4. Wskaż **niewłaściwe** znaczenie słowa „perorować”:

- A. uroczyście przemawiać,
- B. przekonywać do własnych racji,
- C. rozwodzić się nad czymś,
- D. rozprawiać o czymś.

5. Podane wyrazy podziel na sylaby i podkreśl sylabę, na którą pada akcent:

zmieniliśmy

retoryka

komunikat

6. Użyty w akapicie 1. cudzysłów:

- A. Sygnalizuje niedosłowne użycie wyrazu.
- B. Wyodrębnia nazwę własną.
- C. Wprowadza element ironii.
- D. Wyodrębnia cytaty.

7. Wyrażenie „pożar na fejsie” jest:

- A. porównaniem,
- B. peryfrazą,
- C. parafrazą,
- D. wyolbrzymieniem.

8. Jaką funkcję pełni w drugim akapicie tekstu użycie czasownika w 1. osobie liczby mnogiej?

.....

Tekst II

Wisława Szymborska

Nieczytanie

Do dzieła Prousta¹
nie dodają w księgarni pilota,
nie można się przełączyć
na mecz piłki nożnej
albo na kwiz, gdzie do wygrania volvo.

Żyjemy dłużej,
ale mniej dokładnie
i krótszymi zdaniami.

Podróżujemy szybciej, częściej, dalej,
choć zamiast wspomnień przywozimy slajdy.
(...)
Siedem tomów – litości.
Nie dałoby się tego streścić, skrócić,
albo najlepiej pokazać w obrazkach.
Szedł kiedyś serial pt. Lalka,
ale bratowa mówi, że kogoś innego na P.

Zresztą, nawiasem mówiąc, kto to taki.
Podobno pisał w łóżku całymi latami.
Kartka za kartką,
z ograniczoną prędkością.
A my na piątym biegu
i – odpukać – zdrowi.

Tutaj, Wydawnictwo Znak, Kraków 2009.

¹ Marcel Proust - pisarz francuski, żyjący na przełomie XIX i XX wieku, autor wielotomowego cyklu powieściowego *W poszukiwaniu straconego czasu*.

9. Co łączy tekst Michała Rusinka z wierszem Wisławy Szymborskiej?

.....

10. Ktoś inny „na P.” to:
A. Cezary Pazura,
B. Roman Polański,
C. Maria Pawlikowska – Jasnorzewska,
D. Bolesław Prus.
11. „Bratowa mówi” językiem:
A. literackim, B. urzędowym, C. potocznym, D. naukowym.
12. Z którym wyrazem partykułę „nie” należy pisać łącznie?
A. wiadomo,
B. wiedząc,
C. wiedza,
D. wiedzieć.
13. „Aforystyczne zdolności” to cytata z tekstu I. Wypisz z wiersza zdanie mające cechy aforyzmu.
.....
14. Wypowiedzenie: „Podróżujemy szybciej, częściej, dalej, choć zamiast wspomnień przywozimy slajdy.” – jest zdaniem:
A. pojedynczym rozwiniętym,
B. złożonym współrzędnie,
C. złożonym podrzędnie,
D. wielokrotnie złożonym.
15. Czasownikiem **nie** jest wyraz:
A. dałoby się, B. czytanie, C. ograniczoną, D. mówiąc.
16. Umowny znak stosowany w komunikacji elektronicznej, będący zapisem uczuć, zbudowany przeważnie ze znaków interpunkcyjnych, to:
.....
17. Które znaczenie wyrazu *aplikacja* jest **nieprawdziwe**?
A. element oprogramowania użytkowego;
B. haft nakładany – technika zdobienia tkanin;
C. praktyka absolwenta studiów prawniczych;
D. element wszczepiony na stałe do organizmu.
18. Do podanych sposobów komunikacji internetowej dopisz nazwy podobnych do nich tradycyjnych form komunikowania się:

blog –
czat –
e-mail –
zapis na Twitterze –

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing.